

SEMMELWEIS EGYETEM

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

KLINIKAI PSZICHOLÓGIA TANSZÉK

Tanszékvezető:

Prof. Dr. Perczel-Forintos Dóra tanszékvezető egyetemi tanár

Cím: 1091 Budapest, Üllői út. 25. I. em.

Tel.: 459-14 93

Levelezési cím: 1085 Budapest, Üllői út 26.

1428 Budapest, Pf.2.

E-mail: klinpszicho@med.semmelweis-univ.hu

ELMÉLETI SZAKVIZSGA TÉTELEK

KLINIKAI- ÉS MENTÁLHIGIÉNIAI SZAKPSZICHOLÓGUS SZAKKÉPZÉS

FELNŐTT SZAK (90 TÉTEL)

Szakvizsga tételek 3 fő témakört ölelnek fel, az elméleti vizsgán a jelölt mindhárom témakorból húz egy tételt.

I. Pszichopatológia és patopszichológia (32 tétel)

II. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatásmódszertan. Fejlődési pszichopatológia (28 tétel)

1. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatásmódszertan (19 tétel)
2. Fejlődési pszichopatológia (9 tétel)

III. Intervenciók a klinikai pszichológiában (30 tétel)

1. Pszichoterápia (17 tétel)
2. Mentálhigiéné és egészségléktan (7 tétel)
3. A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában (6 tétel)

I. PSZICHOPATOLÓGIA ÉS PATOPSZICHOLÓGIA (32)

I/1. A normalitás és az abnormalitás fogalma a pszichopatológiában.

I/2. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a pszichoanalitikus és a tanulás elméleti gondolati modellek.

I/3. A pszichikus zavarok eredetének elméleti paradigmái – a fenomenológiai, a szociokulturális és az organikus gondolati modellek.

I/4. Pszichopatológiai jelenségek: a percepció zavarai.

I/5. Pszichopatológiai jelenségek: a gondolkodás zavarai.

I/6. Pszichopatológiai jelenségek: az emlékezés zavarai.

I/7. Pszichopatológiai jelenségek: a figyelem zavarai, orientációs zavarok, mozgászavarok.

I/8. Pszichopatológiai jelenségek: beszéd, írás, cselekvés- és tevékenységzavarok.

I/9. Az érzelmi élet zavarai.

I/10. A mentális zavarok osztályozása a BNO-10 és a DSM-IV-R illetve a DSM-5 szerint. A változás főbb szempontjai. Az osztályozás általános kérdései.

I/11. Szorongásos zavarok, fóbiák és pánikbetegség.

I/12. Obszesszív-kompulzív zavarok.

- I/13. A PTSD és a generalizált szorongás
- I/14. Disszociáció, konverzió és szomatiform tünetképződés.
- I/15. Specifikus személyiségzavarok: „A” csoport.
- I/16. Specifikus személyiségzavarok: „B” csoport.
- I/17. Specifikus személyiségzavarok: „C” csoport
- I/18. Pszichoszexuális zavarok.
- I/19. Táplálkozási és evészavarok.
- I/20. Alvászavarok.
- I/21. Szenvedélybetegségek (alkohol, drog és viselkedési függőségek).
- I/22. Krízisállapotok.
- I/23. Az öngyilkosság (felmérése, rizikótényezők, magyarázó elméletek, a preszuicidális szindróma).
- I/24. Affektív zavarok.
- I/25. Organikus és szimptomás mentális zavarok.
- I/26. Skizofrénia, skizofrénia spektrum zavarok.
- I/27. Tartós paranoid állapotok és az akut valamint átmeneti pszichotikus zavarok.
- I/28. Az értelmi fogyatékoság zavarai (mentális retardáció) gyermek- és serdülőkorban.
- I/29. Pervazív zavarok a gyermekkorban.
- I/30. Szorongásos zavarok gyermek- és serdülőkorban.
- I/31. Magatartászavarok gyermek- és serdülőkorban.
- I/32. Trauma, bántalmazás és elhanyagolás illetve AZ ezek következtében kialakuló pszichés zavarok gyermek-, és felnőttkorban.

II. KLINIKAI PSZICHODIAGNOSZTIKA ÉS KUTATÁSMÓDSZERTAN. FEJLŐDÉSI PSZICHOPATOLÓGIA (28)

II.1. Klinikai pszichodiagnosztika és kutatómódszertan (19)

II/1. A személyiségvizsgálat módszerei, csoportosításuk, elméleti hátterük. A bizonyítottan hatékony paradigma (EBM) megjelenése: valid és megbízható módszerek a pszichodiagnosztikában, Az EBM megalapozottsága, alapelvei, előnyei és hátrányai.

II/2. Az állapotfelmérés módszerei. Interjú típusok. A klinikai pszichológiai interjú. Módszerspecifikus interjúk a klinikai pszichológiában: strukturálatlan (Angelande), a féligstrukturált (pl. kognitív és /vagy viselkedés szempontú) és a strukturált interjú (pl. SCID-I, SCID-II; DSM).

II/3. A viselkedésdiagnosztika elméleti háttere, funkciója és módszerei.

II/4. Kognitív szempontú állapotfelmérés; kognitív torzítások.

II/5. Az intelligencia vizsgálata: intelligencia-deficitok jelzése és diagnosztikája. Az intelligenciatesztek, pszichodiagnosztikai alkalmazása az igazságügyi pszichológiában. A mentális színvonal mutatói a Rorschach tesztben.

II/6. Az MMPI és MMPI-2 klinikai pszichodiagnosztikai értelmezése, profilok felismerése.

II/7. Organicitás és mentális retardáció felmérése és diagnosztikai jegyei.

II/8. Funkciózavarok neuropszichológiai elemzése I.: A percepciózavarok, a figyelemzavarok és az orientációzavarok diagnosztikája.

II/9. Funkciózavarok neuropszichológiai elemzése II.: Az emlékezési, gondolkodási és tanulási zavarok diagnosztikája.

II/10. A projektív technikán alapuló személyiségvizsgálat elmélete és alapfogalmai. A Rorschach teszt helye és kritikai szemlélete a személyiségvizsgáló eljárások között. Indikációk, kontraindikációk.

II/11. A Rorschach teszt pszichodiagnosztikai értelmezésének alapelvei: formalizált jegyek (felfogásmód, determinánsok, tartalom, gyakoriság) pszichodiagnosztikai értelmezése. A Rorschach teszt felszólító jelleg szerinti értelmezése. Korspecifikus pszichodiagnosztikai jegyek és mutatók a Rorschach tesztben.

II/12. Diagnosztikai és differenciáldiagnosztikai támpontok a pszichózisok pszichodiagnosztikájában.

II/13. Személyiségzavarok pszichodiagnosztikai vizsgálati módszerei. (SCID-II, Young, TCI, Rorschach, stb).

II/14. Szorongásos állapotok pszichodiagnosztikai vizsgálati módszerei. Legalább három eszköz, ismertetése, differenciáldiagnosztikai támpontok a kérdőíves eljárásokban és a projektív tesztekben.

II/15. Hangulatzavarok pszichodiagnosztikai vizsgálati módszerei. Legalább három eszköz ismertetése, diagnosztikus jegyek, differenciáldiagnosztikai támpontok a projektív tesztekben és a kérdőíves eljárásokban.

II/16. A szuicid veszélyeztetettség felismerése és felmérése a különböző tesztekben (validált kérdőívek, projektív eljárások).

II/17. Az addiktív spektrum kórképeinek pszichodiagnosztikája: alkohol- és drogfüggőség, evészavarok, kóros játékszenvedély.

II/18. A klinikai pszichológiai kutatás célkitűzései és módszertana. Kvalitatív és kvantitatív módszerek valamint kísérleti elrendezések a klinikai pszichológiában.

II/19. A pszichoterápiák hatékonyságának vizsgálati módszerei és eredményei. A bizonyítékokon alapuló gyógyítás (EBM) alapelvei.

II. 2. Fejlődési pszichopatológia (9)

II/20. A fejlődési pszichopatológia szemlélete, alaptételei és normalitásfogalma. A fejlődési pszichopatológia kutatási területei és stratégiái.

II/21. A fejlődés pszichopatológiai modelljei I: a jellemző állapot (vonás) modell, a környezeti modell, példákkal is illusztrálva.

II/22. A fejlődés pszichopatológiai modelljei II: az interakciós modellek és a tranzakcionális (transzformációs) modell, példákkal is illusztrálva.

II/23. A fejlődési pszichopatológia strukturális modelljei: Hartmann, Erikson.

II/24. Normális és patológiás fejlődés csecsemő- és gyermekkorban: Anna Freud, M. Mahler.

II/25. A fejlődéspszichopatológia tárgykapcsolati modellje: Melaine Klein, és D. Winnicott.

II/26. A fejlődéspszichopatológia szelf-fejlődési modelljei: Kohut és Kernberg.

II/27. A kötődésemélet hozzájárulása a korai fejlődés zavarok elméletéhez.

II/28. A modern csecsemőkutások hozzájárulása a korai szelf-fejlődés zavaraihoz: D. Stern elmélete.

III. INTERVENCIÓK A KLINIKAI PSZICHOLÓGIÁBAN (30)

III. 1. Pszichoterápia (17)

III/1. A pszichoterápia fogalma, célja, keretei. A pszichoterápiák közös vonásai.

III/2. A pszichoterápia nemzetközi és hazai története.

III/3. Specifikus hatótényezők a pszichodinamikus pszichoterápiában és a kognitív viselkedés terápiában.

III/4. Specifikus hatótényezők a személyközpontú pszichoterápiában és a családterápiában.

III/5. A gyermek- és felnőtt pszichoterápiák különbözőségei.

III/6. A pszichoterápiás célkitűzés szintjei, terápiás terv és módszerválasztás. Specifikus és nem specifikus hatótényezők a pszichoterápiákban.

III/7. A segítő szindróma és a kiégés jelensége. A kiégés felmérése és prevenciója.

III/8. A családterápia elméleti háttere, alapfogalmai, jellemzői. Indikációk és kontraindikációk a családterápiában.

III/9. Jelentősebb családterápiás irányzatok.

III/10. Csoportpszichoterápiás irányzatok. A csoportterápia hatótényezői. A pszichodráma.

III/11. A pszichoterápia tanuláselméleti modellje és hatótényezői.

III/12. A viselkedésterápia módszerei és alkalmazása a felnőttkori mentális zavarok kezelésében, példákkal illusztrálva.

III/13. A kognitív terápia elméleti háttere. A konceptualizálás.

III/14. A kognitív terápia standard hatótényezői, hatásmechanizmusa. Indikációk és kontraindikációk.

III/15. A pszichodinamikus kezelés főbb jellemzői és elméleti háttere. Indikációk és kontraindikációk.

III/16. A rövid dinamikus terápia folyamat-modelljei.

III/17. A személyközpontú terápia elmélete, fő fogalmai és módszerei. Indikációk és alkalmazási területek.

III. 2. Mentálhigiéné és egészséglélektan (7)

III/18. A mentálhigiéné fogalma, története, irányzatai. A klinikai szakpszichológus mentálhigiénéis tevékenységi lehetőségei. Iskolai és közösségi mentálhigiéné. A mentálhigiéné szerepe és lehetőségei a devianciák megelőzésében és kezelésében.

III/19. Az elsődleges, a másodlagos és a harmadlagos prevenció fogalma, intervenció, támogató és gondozó programok.

III/20. Az egészséglélektan meghatározása. Az egészséglélektan bio-pszicho-szociális modellje.

III/21. Kontroll, stressz és megküzdés összefüggései. Adaptív és maladaptív megküzdési stratégiák.

III/22. A szív,- és érrendszeri megbetegedések klinikai egészségpszichológiai szemlélete.

III/23. A gasztrointestilis betegségek klinikai egészségpszichológiai szemlélete.

III/24. Pszichoneuroimmunológiai alapismeretek.

III. 3. A klinikai pszichológia alkalmazási területei a medicinában (6)

III/25. A neuropszichológia elméleti modelljei; neuropszichológiai vizsgáló eljárások.

III/26. Addiktológia – szemléleti és beavatkozási modellek, koncepciók.

III/27. Az igazságügyi pszichológia definíciója, fő fogalmak és tevékenységi területek.

III/28. Klinikai pszichológiai intervenciók az időskorúak ellátásában.

III/29. Klinikai pszichológia a rehabilitációban.

III/30. Klinikai egészségpszichológiai módszerek a szomatikus betegellátásban (alapellátás, belgyógyászat, szülészet-nőgyógyászat, szervtranszplantáció, onkológia, stb.). Legalább három bizonyítottan hatékony klinikai pszichológiai intervenció és alkalmazási területe ismertetése (dohányzás leszoktató tréning, testsúlycsökkentő viselkedésterápiás csoport, stresszkezelés, relaxáció módszerek, problémamegoldó tréning, kommunikációs / asszertív tréning, MBSR, stb.)